

ELŐSZÓ

A népdal hagyományos vidéki közösségekből származó, száj-hagyomány útján terjedő lírai és zenei mű, melynek szerzője ismeretlen. A magyar népdalgyűjtés az 1830-as években indult el Mindszenty Dániel és Udvary János kezdeményezésére. Alig negyven évvel később, 1873 és 1896 között Bartalus István adott ki egy hétkötetes gyűjteményt *Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye* címmel, a Kisfaludy Társaság támogatásával.

A népdalgyűjtésnek igen nagy segítséget nyújtott a fonográf feltalálása. Az első magyar fonográfos felvételeket Sebestyén Gyula készítette 1901-ben *Zalamegyei regős énekek* címmel.

1905-től kezdve Kodály Zoltán (1882-1967) és Bartók Béla (1881-1945) is bekapcsolódott a népdalgyűjtésbe. Életük során közel 40.000 népdalt gyűjtöttek össze, és tanulmányokat adtak ki (Bartók, *A magyar népdal*, 1924 és Kodály, *A magyar népzene*, 1937) a dalok elemzésével és osztályozásával kapcsolatban. Fontos segítőtársuk volt Lajtha László (1892-1963), Kodály tanítványa, Kossuth díjas zeneszerző.

A Magyar Zenetudományi Intézet eddig több mint 200.000 magyar népdalt regisztrált, amelyekből legalább 100.000 nyomtatásban is megjelent. A jelen gyűjteményünkben szereplő 111 magyar népdal átfogó keresztmetszetet ad a műfaj témáiról, zenei lehetőségeiről és szépségéről. A népdal a műzenére, vagyis a magyar nótára is erős befolyást gyakorolt, mivel ennek szerzői igyekeztek a népdal elemeit utánozni. Az itt közre adott népdalok angol fordítása arra szolgál, hogy becses kulturális hagyatékunknak ezt a részét a külvilág számára is érthetővé tegye. A fordítás követi a magyar eredeti szövegét, ritmusát és rímképletét, és ezzel az angol nyelvű előadást is lehetővé teszi.

A népdalok fordítója, Nagy György több mint öt évtizede él az Egyesült Államokban. Nevéhez számos szótár és nyelvkönyv kiadása fűződik, például a 2019-ben megjelent *Tele van a csipkebokor virággal* (TINTA Könyvkiadó) c. gyűjtemény, amelyben 333 magyar nóta és azok angol fordítása található.

FOREWORD

The folk song is a lyrical and musical composition, handed down by oral tradition, whose author is unknown. The collection of Hungarian folk songs began in the 1830's, initiated by Dániel Mindszenty and János Udvary. A mere 40 years later, between 1873 and 1896, István Bartus published a seven-volume collection entitled *Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye [Universal Collection of Hungarian Folk songs]*, under the auspices of the Kisfaludy Society.

The collection of folk songs was made much easier by Thomas Edison's invention of the phonograph. The first Hungarian phonograph recordings were made by Gyula Sebestyén in 1901, entitled *Zalamegyei regős énekek [Folks Songs of Zala County]*. Beginning 1905, both Zoltán Kodály (1882-1945) and Béla Bartók (1881-1967) joined the ranks of folk song-collectors. During their life-time, they collected almost 40.000 folk songs. They also published studies, such as Bartók, *(A magyar népdal [The Hungarian Folk Song] (1924)*, and Kodály, *A magyar népzene [The Hungarian Folk Music]*, 1937), analyzing and classifying the songs. They had an important collaborator in the person of László Lajtha (1892-1963), who was Kodály's student, and the winner of the Kossuth Prize.

So far, The Hungarian Institute for Music has registered more than 200.000 Hungarian folk songs, of which at least 100.000 have been published. The 111 songs presented in this collection provide a cross section of the typical themes and musical possibilities showing the beauty of the genre. The rich musical motifs of Hungarian folk songs have influenced the composers of the *magyar nóta [Hungarian country song]*, whose composers tried to imitate the folk songs. The current English translation of the selected folk songs has the purpose of making this part of our cultural tradition understandable to the outside world. The translation follows the text, rhythm, and rhyme scheme of the Hungarian original, making its English language performance possible.

The translator, György Nagy, has been living in the United States for 56 years. He is the author of numerous dictionaries and language books. In 2019, his English translation 333 Hungarian country songs *Tele van a csipkebokor virággal* [The rose bush is covered with beautiful blooms] was published by TINTA Könyvkiadó.